

LETO XVI

ŠTEVILKA 5

STRAŽA, 26. MAJA 1978

uniles

25.VII.78

1.00

novoles

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE „NOVOLES“, LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Le delo rodi uspeh

RAZMIŠLJANJE O 8. KONGRESU ZKS

Po proslavah 40-letnice ustanovnega kongresa Komunistične partije Slovenije in po 40-letnici, odkar je stopil na čelo Zveze komunistov Jugoslavije tovariš Tito, je bil v začetku aprila 8. kongres Zveze komunistov Slovenije, pred nami pa je 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

Manifest ustanovnega kongresa KPS je bil vodilo slovenskemu narodu, da je po okupaciji in razdelitvi Slovenije povezal v Osvobodilni fronti vse napredne sile slovenskega naroda v boju proti okupatorju, za svojo nacionalno in socialno osvoboditev, za socialistični razvoj Slovenije skupaj z ostalimi narodi in narodnostmi Jugoslavije. Jubileja tovariša Tita smo doživljali kot počastitev velike zgodovinske osebnosti našega časa, ki je okrepila revolucionarno moč in organizacijsko usposobljenost naše partije in celotnega delavskega razreda. S Titom smo izbojevali zmago v NOB in z njim smo stopili v novo obdobje zgodovine. Samoupravljanje in odločitve za politiko neuvrščenosti, ki zagotavljata mir in socializem smo sprejeli v revolucionarno akcijo delovnih množic.

Vsa načela naše samoupravne družbe in naše neuvrščenosti v zunanji politiki smo uresničevali skupaj s sklepi in usmeritvami v obdobju po 7. kongresu ZKS in 10. kongresu ZKJ.

Na podlagi analiz našega razvoja smo izoblikovali osnovo za razvijanje takih družbeno-ekonomskih odnosov in političnega sistema, ki krepi razvoj samoupravljanja, in to tako, da je popolnoma izključeno upravljanje

v imenu delavcev in prerašča v upravljanje delavcev samih.

Ustava in zakon o združenem delu ter naša družbenopolitična usmeritev so izhodišča za uveljavljanje samoupravnih odnosov v združenem delu na dosledni samoupravni podlagi.

Odnosi, ki so jih opredelili ustava, zakon o združenem delu in samoupravni akti, ustvarjajo možnosti za vzpostavljanje neposrednih vezi delavcev, ki omogočajo takšne družbenopolitične odnose v združenem delu, da so delo in rezultati dela edino objektivno merilo za pridobivanje in delitev dohodka.

Prav tako je v delovnih organizacijah postopno uveljavljanje svobodne menjave dela med temeljnimi organizacijami združenega dela in delavci v delovni skupnosti skupnih služb prineslo novo kvaliteto. Hkrati pa se srečujemo z odpori (včasih tudi zradi neznanja) pri konstituiranju združenega dela, toda ob stalni dejavnosti ZKS dosegamo napredek.

Pomembno vlogo ima tudi uveljavljanje delegatskega sistema, ki je skupaj s svobodno menjavo dela in združevanjem v samoupravnih interesnih skupnostih ustvaril pogoje za enakopravno povezovanje temeljnih organizacij združenega dela materialne proizvodnje in temeljnih organizacij združenega dela družbenih dejavnosti. S tem smo omogočili enakopravno vrednotenje umskega in fizičnega dela ter pričeli utrjevati enakopraven družbeni in ekonomski položaj vseh delavcev na podlagi njihovega prispevka pri ustvarjanju nove vrednosti in povečanju družbene produktivnosti dela. To je najbolj demokratični način soočanja vseh interesov, njihovega usklajevanja z družbenimi interesi in njegovimi nosilci — samoupravnimi strukturami.

Zato ne smemo dovoliti, da bodo samoupravni akti samo formalnost. S takimi pojavi se

srečujemo vedno bolj poredko in smo vedno bolj sposobni premagovati težave z močjo dokazov in z izbiro boljših rešitev. Boriti se moramo za usklajevanje posameznih interesov z družbenimi in zagotoviti zmago socialističnega.

Posebej moramo poudariti, da smo prav v obdobju med obema kongresoma dosegli dobre rezultate pri materialnem razvoju in pri izboljšanju delovnih ter življenjskih razmer delavcev in občanov. Osnova za uspeh je bilo pravilno planiranje ob upoštevanju vseh družbeno-ekonomskih in političnih dejavnikov.

V gradivu za 8. kongres ZKS in za 11. kongres ZKJ so podrobno obdelana vsa poglavja razvoja naše samoupravne družbe. Zato ne smemo gledati na

kongresa le kot na stvar članov Zveze komunistov. Mislim, da se moramo vsi seznaniti z vsebino kongresnih dokumentov. Res je, da si bodo morali člani ZK še posebej prizadevati, da bodo smernice in sprejete sklepe izvajali. Jasno pa nam mora biti, da ti sklepi obvezujejo vse nas, vse samoupravne celote, ne glede na to, ali delamo v materialni proizvodnji ali v družbenih dejavnostih. Dobiti morajo svoj odziv v najširšem krogu samoupravljalcev.

Ponovno se spomnimo na manifest KPS na ustanovnem kongresu. Tako kot je slovenski narod sprejel takrat manifest KP, moramo tudi mi sprejeti zaključke in resolucijo 8. kongresa ZKS in 11. kongresa ZKJ za svoj delovni program.

R. F.

Bil sem delegat na 8. kongresu ZKS

Kongres ZK je čas, ko se analizira delo komunistov v preteklem obdobju in se dajejo nove naloge in smernice za delo pri razvoju našega samoupravnega socializma.

Bil sem delegat na osmem kongresu Zveze komunistov Slovenije. Delegat na kongresu, to je velika naloga, hkrati pa nagrada za doseženo delo. Ko sem dobil obvestilo, da sem izvoljen za delegata na osmem kongresu slovenskih komunistov, sem bil prijetno presenečen. Začele so se temeljite priprave, saj je bilo kongresnega gradiva kar precej. Vse je bilo potrebno dobro preštudirati, še posebno spremembe in dopolnitve statuta ZKS, saj sem sodeloval v komisiji za organiziranost in razvoj ZKS.

Ko smo delegati prišli v Ljubljano, nas je le-ta pričakala slovesno okrašena. Po uvodni svečanosti in plenarnem delu kongresa smo delegati odšli na delo po komisijah. To delo je bilo dokaj naporno in zahtevno, a lotili smo se ga odgovorno ter izdelali poročila za plenarni del kongresa, na katerem je kongres pripravljene sklepe in naloge

soglasno sprejel. Na plenarnem delu smo tudi izvolili organe ZKS in delegate za 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije, med katerimi je tudi naš glavni direktor Jože Knez.

Krstinc Dušan — TOZD TES

Kongres je za nami, nas pa čakajo naloge. Le tako bo šel razvoj našega samoupravnega socializma po načrtani poti.

Za nas delegate pa je kongres še ena življenjska preizkušnja, ki smo jo dobro prestali. Sklenili smo nova poznanstva in izmenjali izkušnje, ki nam bodo pomagale pri nadaljnjem delu.

DUŠAN KRSTINC

V ponedeljek, 15. maja je tov. Vida Tomšič obiskala tudi Novoles. Več o tem na zadnji strani.

Ob prvomajski proslavi

Na proslavi v sredo 26. aprila je bil slavnostni govornik glavni direktor Jože Knez. Poudaril je zgodovinski pomen dneva OF in mednarodnega delavskega praznika 1. maja, nato pa je nadaljeval:

„Smo v času med republiškim in zveznim kongresom ZKJ in ko razpravljamo o teh pomembnih ciljih, lahko ugotovimo, da jih dolgoletna, vztrajna in neuklonljiva prizadevanja v naši družbi postavljajo na trdna in plodna tla. Lahko rečemo, da smo v prejšnjih desetletjih nenehnega iskanja in boja za pravilno usmeritev družbenega razvoja dosegli zelo pomembne uspehe, ki nam odpirajo jasno perspektivo za nadaljnje delo.

Kongres slovenskih komunistov je to jasno potrdil. Akcijska sposobnost sleherne demokratične družbe zraste, ne glede na velikost bremena, takrat ko postane trdno prepričana, da je na pravi poti. Lahko trdimo, da je bilo to prepričanje v celoti potrjeno na 8. kongresu ZKS. Nadaljujemo gradnjo edinstvenega in izvirnega sistema demokratične svobode in utrjujemo pot razvoja samoupravnega socializma. Rezultati prizadevanja so danes že vidni. Za nami je štiriletno obdobje delegatskega sistema. Ne moremo trditi, da je v celoti zaživel, saj je bilo vključeno ogromno število delegatov, ki so delovali na vseh ravneh, od temeljne organizacije združenega dela do zvezne skupščine.ocene zadnjih sej delegatskih skupščin so bile realne. Nismo še dosegli cilja, nismo še vključili slehernega delegata v proces odločanja, nismo dosegli nepretrgane povezave celotnega delegatskega sistema, vendar smo se prepričali, da smo na pravi poti. Z izredno zahtevnim sistemom sporazumevanja, dogovarjanja in usklajevanja smo prišli do enotnih stališč. Različne interese naše večnacionalne družbe smo tako uskladili in usklajeno stališče tudi realizirali. Poudariti moramo, da tako široko usklajevanje stališč ni pripeljalo do anarhije, kot so nam na začetku prerokovali vsi, ki so z „zaskrbljenostjo“ spremljali razvoj našega sistema.

Vse napovedi so se pokazale kot neutemeljene. Skozi tako zelo razgibano delo smo prišli bolj enotni kot kdaj koli.

Seveda bi bilo zelo zgrešeno misliti, da je s tem zgodovinska naloga razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja končana. Pred nami je

pot, po kateri moramo še bolj enotno in odločno.

Nadaljevati moramo gradnjo bodoče družbe, v kateri bomo vedno bolj enakopravni in dosegali take rezultate, ki nam bodo prinašali srečo in uspehe. Osvobajati se moramo zastarele miselnosti, da se za te cilje lahko poteguje nekdo zunaj nas. To moramo graditi sami. Utrditi moramo slehemo celico naše družbe, in to po jasno začrtani poti, od osnovnih samoupravnih enot temeljnih organizacij, krajevnih skupnosti do federacije. Utrjevati in razvijati jih moramo postopoma, temeljito, revolucionarno in odločno. V enotno fronto socialističnih demokratičnih organizacij na samoupravni socialistični bazi moramo vključiti slehernega člana naše družbe.

Vse to smo že dosegli. Začeli smo z osvobodilno fronto, razvili smo jo v trdno fronto Socialistično zvezo delovnega ljudstva, skozi katero lahko sleherni samoupravno in sociali-

stično usmerjeni državljani naše družbe demokratično uresničujemo svoje pravice in dolžnosti. Z utrjevanjem samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij prihajamo do fronte, s katero lahko brezskrbno gradimo našo družbo.

Te izredno pomembne in zahtevne naloge čakajo tudi delavce Novolesa. Vsa dogajanja, ki sem jih do sedaj orisal, niso šla mimo Novolesa. Bili smo aktivni in z vsemi svojimi močmi vključeni v izredno dinamične družbene tokove in enako uspešno prihajali iz bitk, enotni in trdni. Prepričali smo se, da pot samoupravnega razvoja prinaša Novolesu svetlejšo prihodnost. Vendar tudi za nas velja, da si moramo to prihodnost graditi združeni v široki fronti. Dolžni smo prispevati ustrezen delež v mozaiku prizadevanj vseh sil naše družbe.

Dosedanja prehojena pot nam kaže, da smo dosegli pomembne uspehe, ki zahtevajo nadaljnji vztrajni in aktivni razvoj samoupravnih odnosov in gospodarstva.

Nadaljujemo aktivnost, ki se je močno razmahnila že v času

ustavnih amandmajev. Med prvimi v Sloveniji smo začeli z novim razvojem samoupravne organiziranosti pri oblikovanju TOZD, ki so ostale združene v delovni organizaciji Novoles. Veliko truda in znanja smo vložili v oblikovanje samoupravnih sporazumov o dohodkovnih odnosih. Takrat smo se zavestno odločili za izredno zahtevno pot ter pričeli oblikovati dohodkovne odnose od prihodka, dohodka do čistega dohodka. Mislimo, da smo na ta način postavili trdne temeljne za oblikovanje izredno zahtevnega sistema osebnih dohodkov, kjer želimo, da bo osebni dohodek slehernega delavca odvisen od dejanskih rezultatov njegovega dela, od njegove udeležbe pri ustvarjanju dohodka TOZD. Velikokrat se ti stavki ponavljajo v različnih dokumentih. Kongres ZKS je to zahtevo postavil pred slehernega komunisto. Zavezal nas je, da moramo nadaljevati z graditvijo sistema, zavedajoč se, da se ta naloga ne da opraviti polovično.

Tovarišice in tovariši! Poudariti moram, da gre pri tem delu za izredno zahtevno družbeno spremembo. Ko o uresničevanju vseh teh zahtev razpravljamo na naših samoupravnih in družbenopolitičnih organih in v delovnih skupinah, prevzemamo ogromno odgovornost pred nami samimi in pred delotno družbo. Odločili smo se, da z vso strokovno in politično močjo zgradimo za današnje razmere temeljito izdelan sistem.

Zapuščamo stare sisteme, ki so veljali v Novolesu skoraj 15 let, in razvijamo sisteme, ki naj bi veljali vrsto naslednjih let. Ne moremo trditi, da je to, o čemer sedaj razpravljamo, dokončna oblika, vendar smo prepričani, da smo na pravi poti in da bomo ustvarili strokovne in politične temelje, ki bodo mogočili nadaljnji razvoj sistema. Prav tako moramo poudariti, da uveljavitev dohodkovnih odnosov in sistema osebnih dohodkov ne uvajamo samo zato, ker je to zakonska obveza, ki jo postavlja zakon o združenem delu. To moramo narediti, ker edino s tako urejenimi odnosi lahko naprej gradimo organizacijo in utrjujemo gospodarski položaj Novolesa. V sedanjem trenutku

Med slavnostnim govorom.

(Nadaljevanje s 3. strani)

je to izreden napor. Cilj je zelo visok, vendar smo prepričani, da je dosegljiv. V razvoju naše družbe smo si postavljali zahtevne cilje in jih tudi dosegali. Vendar moramo biti realni in oceniti možnosti za obvladaje naše problematike, ki je zelo zahtevna. Gospodarska situacija nam narekuje izredno močan tempo obvladovanja problemov do konca leta. Moramo zgraditi učinkovite dohodkovne odnose, učinkovit sistem osebnih dohodkov in moramo

nadaljevati z gospodarskimi ukrepi, s katerimi si moramo zagotoviti dohodek, ki bo pokrival družbene in osebne potrebe. Če želimo vse to doseči, moramo zelo učinkovito ukrepati. Zato lahko rečemo, da je prvo polletje čas urejanja sistema, naslednje polletje pa čas intenzivnega boja za povečanje produktivnosti in gospodarske stabilizacije. V tem boju moramo biti enotni in odločni. Nobene naloge ne smemo zanemariti, saj je le uresničitev vseh omenjenih nalog porok, da bomo dosegli cilje, ki smo si jih

zstavili z gospodarskim načrtom. **Tovarišice in tovariši!** Upam, da je orisana pot logično nadaljevanje poti, ki smo jo začrtali z organiziranjem naših množic v Osvobodilni fronti. Ali niso naša današnja prizadevanja združitve v široko fronto z enotnim ciljem, ki pomeni nadaljnjo uveljavitev Novolesovih delavcev pri uresničevanju novih obveznosti in pravic. Obveznosti do ustvarjanja dohodka kot družbene kategorije, dohodka, ki ne zagotavlja samo razvoj našega osebne standarda, temveč

tudi razvoj naših krajev, ker živimo in preživljamo svoj prosti čas? Zato se naše krajevne skupnosti iz leta v leto hitreje razvijajo. Le čez ograjo v Stražo polejmo in bomo videli uspehe skupnega prizadevanja nas in krajevne skupnosti. Kraj dobiva vsako leto bolj sodobno podobo, ki omogoča občanom bolj prijetno in sproščeno življenje.

Tov. Jože Knez, glavni direktor naše DO, je zaželel ob zaključku svojega govora vsem prisotnim obilo uspehov in jim čestital ob velikih jubilejih naše družbe.

Nagrajeno naj bo le delo

KAJ HOČEMO DOSEČI Z NOVIMI OSNOVAMI IN MERILI ZA DELITEV OSEBNIH DOHODKOV?

Osnova in vir sredstev, ki jih namenjamo za osebne dohodke, je delo. Samo delo omogoča človeku in družbi, v kateri živi, obstoj. Z delom človek razvija svoje fizične, umske in moralne sposobnosti. Človekovo delo mora biti torej pravilna ovrednoteno, da mu lahko omogoča življenje in nemoten razvoj.

Vsak izmed nas, ki prihaja dan za dnevno skozi vrata Novolesa v katerikoli TOZD na delo, si pogosto zastavlja vprašanja: Ali je v tisti kuverti, ki jo dobim vsak mesec v roke, resnično poplačan ves moj trud, vsi moji napor, oziroma ali je moje delo pravilno ovrednoteno in primerno nagrajeno? Pridejo tudi dnevi, ko z nezadovoljstvom opazujem, kako si prizadevam pri delu, da bi bili izdelki čim bolj kvalitetni in obenem hitim, da dosežem normo, sosed, ki pa nima takih predsodkov, samo hiti in presega normo, ob izplačilu osebnih

dohodkov pa dobi debelejšo kuverto kot jaz, čeprav so njegovi izdelki slabi. Zaradi takih in podobnih problemov postaja delo veliko breme in pogosto me na delo sili le življenjska nuja, ker moram preživljati sebe in svojo družino.

S podobnimi vprašanji in problemi se delavci srečujejo po vsem svetu. Delitev sredstev za osebne dohodke in izdelava takih meril, ki omogočajo pravilno nagrajevanje človekovega dela, je izredno pomembno za vsako družbo. Na področju delitve sredstev za osebne

dohodke najpogosteje prihaja do izbruhov nezadovoljstva, do prekinitev dela in tudi do večjih družbenih konfliktov. Zato vsaka družba v okviru svojega političnega sistema posveča veliko pozornosti temu področju.

V naši samoupravni socialistični družbi razvijamo take odnose, da odpravljamo vsako odtujevanje pravic in prilasčanje vrednosti drugega. Zato je zakon o združenem delu ravno področju sistema delitve osebnih dohodkov delavcev in načinu pridobivanja dohodka in razdeljevanju čistega dohodka TOZD posvetil veliko pozornosti. V ustavi in v zakonu o združenem delu smo dobili osnovne smernice, kako uresničiti pravilno delitev osebnih dohodkov, da bo upoštevano načelo delitve po delu oziroma po rezultatih dela in po prispev-

kih posameznika k skupnemu dohodku. S tem smo načelno odpravili dosejanje napake pri merilih delitve osebnih dohodkov. Največje napake so bile zlasti zato, ker rezultatov dela nismo pravilno vrednotili, bolj je bila v ospredju le formalna plat ocenjevanja (n.pr. delavec s srednješolsko izobrazbo je dobil osebni dohodek po njegovi izobrazbeni skupini, ne glede, ali je svoje delo opravljal kvalitetno in pravočasno). Delo je bilo do sedaj sicer normirano, s tem je bilo tudi merjeno, koliko posameznik ali skupina ustvarita, in osebni dohodek je bil izplačan po učinku, vendar tudi tu ni bilo delo v celoti pravilno ovrednoteno. Zanimarjeni so bili drugi, zelo važni aspekti, kot so kvaliteta izdelka, prihranek materiala, izkoristek kapacitet in podobno. Kaj pomaga, če delavec veliko naredi, a tisto, kar naredi, je narejeno površno, nekvalitetno in poraba materiala je velika. S tem se kopicijo le zaloge, prodaja pa peša in delovna organizacija izgublja ugled pri potrošniku. Prisotne so bile tudi druge nepravilnosti, kot na primer: za ugotavljanje višine osebnih dohodkov je služila že šolska izobrazba, strokovna usposobljenost, leta zaposlitve, čas na delu in podobno. Tako se je pogosto dogajalo, da je zaposlenemu bil zagotovljen osebni dohodek že s samo izobrazbo, ne glede na to, koliko je ta delavec dejansko pokazal pri delu. Lahko je imel delavec celo fakultetno izobrazbo, vendar delovna organizacija ni imela od njega nobenih koristi ali pa je imela celo škodo. Tak delavec je lahko zaradi slabo izdelanih meril nagrajevanja živel na račun drugih delavcev. Obratno se je pa dogajalo tudi, da je delavec, ki je bil priza-

— Kaj pa je Marko?
— Hudiča, tudi nas bodo merili!

deven, najzahtevnejše naloge je opravljal natančno in pravilno, pri izplačilu osebnih dohodkov pa je imel odbitne postavke zaradi neustrezne šolske izobrazbe. Ali je bilo to pravilno? Kje je bila tu možna stimulacija? Podobne nepravilnosti so bile tudi v tem, da je bil delavec nameščen na določeno delovno mesto, ki je bilo ocenjeno le s kvalifikacijo delavca, nikjer pa niso bili upoštevani delovni pogoji kot so hrup, prah, monotonost dela, težki tovari, neprestana hoja, nevarnost pri delu in podobno. Tako je delo postalo premnogemu delavcu breme, ne pa vir zadovoljstva in ustvarjalnosti. Dogajalo se je tudi, da so enemu delu zaposlenih delo merili (norma v proizvodnji), drugemu delu zaposlenih pa ne (režija), kar je privedlo do nepravilne obremenjenosti zaposlenih.

Te napake so povzročale zlasti naslednje probleme:

- težnja po uravnilovki, ki omogoča sicer izenačevanja v višini izplačanih osebnih dohodkov, vendar močno zavira produktivnost dela zaradi premajhne stimulacije;
- delitev sredstev za osebne dohodke je bila pogosto izvedena brez nepristranih meril, bolj po „okusu“ in po „simpatiji“, ne pa po dejanskih rezultatih dela posameznega delavca;
- ker ni bilo pravilne razdelitve, so bili delavci pogosto nezadovoljni pri delu in jim je delo postalo vir nezadovoljstva, ki se je prenašalo tudi na domove, fluktuacija je naraščala;
- demokratična vsebina samoupravnih odnosov ni bila dovolj uresničena, saj je bil delavec bolj privešek monotono donečega, zaprašena stroja ter poslušen in ubogljiv objekt vodstvenih struktur, le malo je pa imel vpliv na delitev tistega, kar je ustvaril z žulji svojih rok.

Z ustavo in z zakonom o združenem delu smo dobili osnove in smernice za kritično analizo naše samoupravne prakse, osnove in smernice za kritično analizo samoupravnih odnosov na vseh področjih v vseh sredinah, kjer delovni človek dela, živi in uresničuje svoje lastne potrebe in širše skupne interese. V treh dokumentih je dobilo prvo mesto načelo, za katerega se že skozi stoletja borijo vsi delovni ljudje po vsem svetu, to je načelo: delitev po delu ali delo in sadovi dela določajo gnotni in družbeni položaj delavca, in sicer na temelju enakih pravic in odgovornosti. S tem smo odpravili dosedanje napake, bolj je prihajala do izraza zgolj formal-

no po birokratski poti določena delitev sredstev za osebne dohodke.

Za primerjavo navedimo: delavec, ki zida hišo, toda ne ve za koga jo zida, bo naredil slabo hišo. Delavec, ki pa ve, da bo ta hiša njegova, to je, da bo sad njegovega dela njegov, se bo potrudil in naredil čim lepšo hišo, da bo okras celi soseski. Ravno tako je tudi z našim delom v službi. Če enkrat občutimo, da s svojim delom zidamo hišo, v tem primeru je to skupna hiša — TOZD in DO Novoles — in da je prispevek našega truda pri zidanju te hiše pravilno ocenjen, se bomo potrudili pri delu in ustvarili čim več ter čim bolj kvalitetno.

Za uresničitev tega načela je več poti, eno je pa v vsakem primeru potrebno; izdelati je treba objektivna merila za vrednotenje dela in rezultatov dela, če hočemo, da bo delo v vseh dimenzijah pravilno ovrednoteno in bo delavec plačan toliko, kolikor svojega dela je vložil in kolikršen je njegov prispevek pri ustvarjenem skupnem dohodku.

Kdo je poklican za to, da deli kruh delavcu in izmeri njegovo delo? Odgovor na to je preprosto; delavci sami. Z ustavo in zakonom o združenem delu smo dobili le družbene okvire, smernice in napotila, kako uresničiti začrtane cilje, delavci sami pa izbiramo metode in načine, da z upoštevanjem lastnih pogojev dela in lastnih potreb izdelamo merila za delitev osebnih dohodkov.

Kako smo se te naloge lotili v Novolesu?

V Novolesu smo se naloge delitve osebnih dohodkov lotili resno, upoštevajoč pri tem veliko odgovornost. Izdelavi osnov in meril vrednotenja dela in rezultatov dela smo posvetili veliko pozornosti, vložili mnogo truda in naporov, da bi na najboljši način uresničili načelo delitve po delu. Izhajali smo iz ugotovitve, da dosedanji način delitve osebnih dohodkov v naši delovni organizaciji ni bil najboljši in da so bile potrebne spremembe. Niso nas torej vodili k tej zahtevni nalogi samo zakonski odloki, torej neka prisila. Spoznali smo, da je naš bodoči razvoj možen le tedaj, če vpeljemo nove, boljše odnose pri delu. Da bi bila naša prizadevanja čim bolj uspešna, merila vrednotenja našega dela čim bolj korektna in objektivna, smo se povezali tudi s strokovno institucijo. S tem smo združili delovno prakso in znanost z namenom, da bodo

Zakaj si tako važen, Miha?

Ha, dobra kvaliteta mojih izdelkov, dobro gospodarjenje s časom, šparal sem z materialom, pazil sem na sredstva dela, k temu dodaj še odgovornost, napor in vpliv delovnega okolja, ki se mi po novih merilih pravilno ocenjuje, pa je tudi plača dobra in jaz sem zadovoljen.

A, res, to pa ni slabo!

tudi rezultati čim bolj popolni. Za izhodišče nam je služilo spoznanje, da je mogoče z ustreznimi metodami izmeriti vsako delo, tudi režijsko. Če pa je merljivo vsako delo, potem je možno tudi vzpostaviti objektivne kriterije, ki omogočajo izračun prispevka slehernega delavca in ovrednotenje tega prispevka v osebnem dohodku. Z vzpostavljanjem objektivnih meril in kriterijev odpravljamo dosedanje nepravilnosti, ko je bilo delo v veliki meri ovrednoteno bolj po občutku kot pa po dejanski vrednosti. Z novim sistemom hočemo dati človekovemu delu tisti pomen, ki mu pripada, kajti po novih merilih bo možna delitev sredstev za osebne dohodke le po delu in rezultatih dela. Z novim sistemom meril za delitev osebnih dohodkov vzpostavljamo v Novolesu nove samoupravne odnose, katerih namen je: pravilno ovrednotenje dela vsakega delavca glede na rezultate njegovega dela, kvaliteto njegovega dela in pogoje njegovega dela. Na ta način bomo izpeljali v praksi načelo delitve po delu. S tem začnemo novo, boljše prihodnost.

Kakšni so naši cilji?

Morda se komu postavlja vprašanje, zakaj le so potrebne te spremembe. Saj smo do sedaj nekako shajali in boljše bi bilo ostati pri starem, novotarije prinašajo samo negotovost in težave. Odgovor je jasan; kdor se ne prilagaja sodobnemu življenju, zaostaja in propada. Z novim sistemom meril nameravamo doseči te cilje:

— ekonomske: z objektivnimi merili vrednotenja dela bomo povečali produktivnost dela in kvaliteto naših proizvodov. S tem bomo povečali proizvodnjo v naši delovni organizaciji pri sedanjih kapacitetah. Rezultati bodo vidni v našem osebnem napredku: povečali se bodo osebni dohodki, napredek bo viden tudi v vseh krajih, kjer so Novolesovi TOZD;

— socialne: z uveljavljanjem načela delitve po delu bomo naše delo humanizirali. To pomeni, da bomo vzpostavili take medsebojne odnose pri delu, da bo vsak delavec dobil tisto mesto, ki mu dejansko pripada. Na ta način bomo dosegli tudi večje zadovoljstvo pri delu in si polepšali življenje.

A. Š.

100 let Osnovne šole

O ustanovitvi šole v Vavti vasi je zapisano v šolski kroniki: „Kakor drugim občinam je tudi Vavti vasi pripomogel, da se je šola zidala. Z veseljem je sprejel gospod glavar leta 1875 željo vavtovških faranov, akoprav silno z delom obložen, hitro prosi deželno vlado podpore k zidanju nove šole, ki naj bi pozneje vavtovško občino kinčala in res deželna vlada usmiljenega srca pošlje 2000 gl. podpore. Zraven tudi farani niso spali, marveč podarili so v potu svojega obraza zaslužene novce za šolo, da bi le pred omenjeno poslopje videli.

Šolsko poslopje je bilo meseca marca dodelano. Tedaj se je povpraševalo po sposobnem učitelju. Kmalu se je dobil gospod Dragutin Krištof, koji je že pred v Polancah, v sv. Križu, v Šmarji, v Šmihelu in naposled na Planini mladino odgojeval.

Sedaj naj bi se šola odprla, bila je občina želja občanov. Z veseljem srcom je čakalo staro in mlado jutranjo zarjo 22. aprila 1878, kajti ta dan je bil določen za slovesen začetek šole.

Precej drugi dan se prične poučevanje. 107 otrok je bilo zbranih, 59 dečkov in 48 deklet, res dosta za vavtovško občino.”

Tako piše v šolski kroniki. Vendar stavba ni bila nova, ampak samo nadzidano poslopje meznarije, ki stoji nasproti cerkve. V šoli je bila ena učilnica in stanovanje za učitelja. Ena soba v stanovanju je bila pozneje spremenjena v učilnico.

V prvih desetih letih se je število učencev na šoli precej povečalo. V šol. letu 1887/88 je obiskovalo šolo že 200 otrok, pozneje pa vse do I. svetovne vojne okrog 250 otrok.

Že od ustanovitve šole so učitelji skrbeli tudi za napredek kmetijstva v kraju. Pri šoli je bil urejen šolski vrt z drevesnico, v kateri so gojili trte in sadna drevesca ter jih razdeljevali kmetom, pozneje pa so jih prodajali na dražbi.

31. maja 1894 je šolska mladina iz Vavte vasi, Prečne in Dol. Toplic pričakala prvi vlak v Straži, kar je bilo veliko doživetje za vse ljudi. Ob tej priložnosti so imeli šolarji tudi telovadni nastop.

Vzgoja v šoli je bila stroga, verska, zelo pogosto so obiskovali razne cerkvene slovesnosti in praznovali praznike, pred-

vsem v čast cesarske družine in imeli takrat proste dni. Leto 1908 je nov mejnik v razvoju šole. Šola je bila razširjena v trirazrednico, zgrajeno je bilo tudi novo šolsko poslopje. Otvoritev je bila 20. septembra z veliko slovesnostjo. V letih med prvo svetovno vojno je precej trpelo šolsko delo. Pouk se je pričel v novembru, ker so morali prej otroci delati na

polju. Za vojake na fronti so v šoli zbirali razne prispevke. Šolski obisk je bil slab in niso bili doseženi predpisani učni programi.

Po končani prvi svetovni vojni se razmere v novi državi kraljevini Jugoslaviji niso dosti spremenile. Velike socialne

Tik pred začetkom druge svetovne vojne je bilo na šoli 274 učencev v šestih razredih. Poučevalo je pet učiteljev. Učiteljska knjižnica je štela 508 knjig, šolarska pa 151. Pod italijansko okupacijo je šola nadaljevala redno delo. Naši zavedni učitelji so bili prega-

Starejši del sedanje šole.

Med nastopom.

razlike so ostale, revnim kmetom so se pridružili še delavci na žagi in železniški postaji. Cerkev je še vedno obdržala svojo vlogo v šoli, zavirala njen razvoj ter preganjala vsako napredno misel in napredne učitelje.

Naša šola je postala petrazredna ljudska šola. Poleg pouka so bili učitelji tudi širše povezani s krajem in so skrbeli za splošni napredek: uprizarjali so igre, organizirali kmetijske tečaje, za dekleta pa prirejali tečaje ročnih del in gospodinjstva. V kraju je živahno delovalo tudi sokolsko društvo, katerega so ustanovili kmalu po prvi svetovni vojni.

njani, že leta 1942 so bili aretirani učitelji Ivan Grašič, Jože Uran in Alojz Primožič ter pozneje iz novomeških zaporov odpeljani v internacijo. Po vrnitvi iz internacije so se vključili v NOV. Vsi trije so preživeli vojno in potem opravljali pomembna dela v prosveti.

V letu 1944 je pouk zaradi stalnih vpadov Nemcev in belogardistov potekal po posameznih vaseh. V Straži so belogardisti zverinsko umorili učiteljico Jožico Venturini, po kateri nosi sedaj ime naš PO in ŠSD, spominska plošča pa je vzdana v veži šole. Prišlo je leto 1945 in z njim težko pričakovana ter z velikimi žrtvami izbojevana svoboda. Velike družbene spremembe so vplivale tudi na razvoj šolstva in mu dale novo vsebino. Šola se je osvobodila cerkvenega vpliva, vzgoja in izobraževanje sta dobila z marksističnim svetovnim nazorom nove temelje.

Po vojni je postal ravnatelj šole tov. Ivan Plantan, ki je šolo uspešno vodil do upokojitve 1974. Prva leta po vojni so bila zelo težka, primanjkovalo je drv, učnih knjig, učil in učiteljev. Šola v Vavti vasi je imela pet razredov, nižjo gimnazijo pa so učenci obiskovali v Novem mestu, pozneje pa tudi v Dol. Toplicah. Večinoma so šolarje uspešno nadaljevali in mnogi

Program je bil zanimiv.

dokončali srednje, višje in visoke šole. S šolsko reformo 1958 se je tudi na naši šoli pričel predmetni pouk v višjih razredih. Popolna osemletka je postala 1962, ko je bil na šoli 8. r. in v njem 20 učencev. Do letos je 8. razred uspešno končalo že 492 učencev. V prvih letih po vojni je število učencev upadalo, najnižje je bilo v šol. letu 1952/53 – samo 111 učencev. Z industrijskim razvojem kraja, razvojem podjetja Novoles in Gorjanci, se je struktura prebivalstva bistveno spremenila. Danes KS Straža ni več agrarno, ampak

predvsem industrijsko razvito območje. Šolske reforme so prinesle velike organizacijske in sistemske spremembe. Modernizacija pouka z uporabo sodobnih učil, aktivizacija učencev v učnem procesu, svobodne dejavnosti in druge aktivnosti zahtevajo tudi boljšo materialno osnovo in več prostora. Naša šola je že dolgo premajhna. Ko je število učencev začelo naraščati in se v šol. letu 1961/62 povzpelo na 334, je bilo nadaljnje delo v treh učilnicah nemogoče. Potrebni so bili novi šolski prostori in tako je bil šoli 1964

prizidan nov del s štirimi učilnicami, zbornico, pisarno in kabinetom. Šola je dobila tudi zemljišče za šolsko igrišče. V tedanjih razmerah je bila dozidava edina možna rešitev, danes učitelj v učilnici samo s tablo in kredo ne more več izpolnjevati zahtev sodobne šole. Nova šola je razvila tudi nove odnose med učitelji in učenci, učenci so aktivno vključeni v vzgojnoizobraževalni proces, delajo v raznih krožkih, sodelujejo na redovalnih oziroma oddelčnih konferencah in se usposablajo za življenje v naši samoupravni družbi.

Kljub stiski imamo poleg rednih oddelkov letos na šoli tudi tri odd. podaljšanega bivanja in urejeno prehrano za te učence. Da bi lahko uvedli celodnevno osnovno šolo, je nujno potrebna nova šolska stavba. Pričakujemo, da bomo z novim referendumom za samoprisevek dosegli spremembo plana glede ponovne dozidave šole, prepričani smo, da naši krajanji tako kot pred 100 leti tudi sedaj ne bodo spali, ampak pomagali s svojimi prispevki pri gradnji nove šole.

H. S.

25. MAJ DAN MLADOSTI

Krepko smo že zakoračili v peti mesec letošnjega leta, v maj. „Kaj ni maj tak, kakršni so ddrugi meseci?“ se gotovo kdo vpraša.

Vendar ni tako. Mesec maj nam namreč poleg naravnih lepot prinaša še druge nepozabne dogodke. Prav gotovo je najvažnejše to, da ravno 25. maja praznuje rojstni dan predsednik naše republike tov. Josip Broz – Tito. Letošnje leto bo praznovalo svoj 86. rojstni dan. Vsi mu želimo še veliko srečnih in zdravih let! Vsi vemo, koliko je Tito prispeval za to, da sedaj bolje in lepše živimo. Vsako leto ob tem dnevu se mu zahvalimo s tem, da njemu na čast prirejamo razne prireditve. Vsekakor je najvažnejša tista v Beogradu, na kateri je prisoten slavljenec sam. Tov. Tito rad gleda tisto prireditev, ker ve, da je namenjena njemu iz ljubezni in spoštovanja. Koliko ljudi tedaj sodeluje na prireditvi, lahko mi vidimo na TV in marsikdo si zaželi, da bi bil tudi sam tam. Posebno tedaj, ko tov. Tito sprejme štafeto s pozdravi nas vseh.

Ta dan vsi proslavljamo, posebno mladi, kajti 25. maj, rojstni dan tov. Tita, je hkrati DAN MLADOSTI. Tov. Tito je zelo rad med mladimi, zato tudi štafeto s pozdravi sprejme iz mladih rok. Mlade roke nosijo štafeto po domovini vse do zadnje postaje, do tov. Tita.

Tega dne je sprejetih v ZSMJ veliko novih članov, ki s svojim delom pripomorejo k razvoju

države. Kaj tov. Tito ne poudarja, da bomo mladi razvijali našo domovino? In to zaupanje moramo obdržati in hkrati moramo hiteti naprej, v še lepšo prihodnost. Koliko želja, načrtov je izrečenih 25. maja! Kako srečni so tisti, ki so postali člani ZSMJ!

Tudi na naši OŠ bodo sprejeti učenci sedmih razredov v ZSMS in mi, ki smo že njeni člani, bomo pripravili temu dnevu primeren program. Vsi se morajo namreč spominjati dneva, ko so iz pionirske organizacije prišli v mladinsko.

In morda prav zato praznujejo 25. maj tudi tisti, ki že davno niso več mladinci. Ob 25. maju se zopet spomnijo, kako so sprejemali čestitke ob sprejemu v ZSMJ oziroma ZSMS. Vsi torej že komaj čakamo, da bomo vsaj v mislih dejali: „Vse najboljše, tov. Tito za tvoj praznik, ki je hkrati dan mladih – DAN MLADOSTI.“

Učenci OŠ Vavta vas čestitam vsem mladincem za njihov praznik, še posebej novosprejetim članom ZSMJ in seveda predsedniku republike, tov. Titu.

Živel 25. maj – DAN MLADOSTI!

DUŠANKA ŠALI
8.b OŠ Vavta vas

Bolnica Franja – Nose Mira; 8. a razred

dan športni dan. Tudi jaz se veselim dneva mladosti in misli mi stečejo nazaj v minule leta. Pomislim tudi na tovariša Tita, ki praznuje na ta dan rojstni dan. Letos bo star šestinosemdeset let. Štafeta mladosti s pozdravi tovarišu Titu že potuje po vsej Jugoslaviji. V štafeti so napisani pozdravi in čestitke za Titov rojstni dan. Za dan

mladosti se veselimo in pojemo vesele pesmi. Tovarišu Titu pa vzklikamo še na mnoga leta in mu želimo, da bi bil še dolgo med nami, da nas bi še dolgo vodil.

Vsi naj bi se veselili in bili srečni ob prazniku mladosti.

STOPAR VESNA, 6.a

DAN MLADOSTI

25. maj je praznik mladosti in rojstni dan tovariša Tita.

Praznik mladosti lepo praznujemo. Mi učenci imamo na ta

PETINDVAJSET LET PREŠERNOVE DRUŽBE

Že med vojno je bila med osrednjimi nalogami Osvobodilne fronte slovenskega naroda tudi skrb za kulturo, saj smo se Slovenci v veliki meri prav po zaslugi naših pisateljev, zavednih sinov ljudstva, kljub različnim pritiskom izkoriščevalskih tujcev, obdržali kot samostojen, svobodoljuben narod.

In tako je poleg svojih drugih dejanj, namenjenih spodbuditi plodnega razmaha slovenske kulture v svobodi, Izvršni odbor Osvobodilne fronte na svojem sestanku 27. januarja 1953 sklenil, da ustanovi Prešernovo družbo, ki naj bi nadaljevala izobražujoče tradicije naprednih predvojnih knjižnih društev in po svojih kulturno zavednih zaupnikih prinašala v domove slovenskih delovnih ljudi najboljša literarna dela domačih in svetovnih ustvarjalcev.

Na Prešernov dan 8. februarja 1953, ob kulturnem prazniku vsega slovenstva, je bila Družba ustanovljena. Usmerjale in vodile so jo danes že legendarne osebnosti: njen predsednik, ki je to ostal polnih 23 let, je bil Boris Zihlerl; njen prvi tajnik France Bevk. Njeno članstvo je kmalu po ustanovitvi štel 60 tisoč delovnih ljudi. Smisel in poslanstvo tako ustanovljene Prešernove družbe sta bila jasna: skrbela naj bi za izdajanje lepih in dobrih knjig v duhu revolucionarnih, narodno povezujočih načel Osvobodilne fronte, in v skladu z umetniškimi izročilom največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, tega genija, ki je izšel iz ljudstva in v katerem se je zato posebej genij vsega slovenskega naroda.

Članstvo Prešernove družbe, ta kulturno osveščeni del slovenskega življa, v zameno za nezahtevno članarino že petindvajset let ob Prešernovem rojstnem dnevu, 3. decembra, prejema v dar pet ali šest knjig redne letne zbirke, v kateri so poleg koledarja vsako leto še po dve izbrani deli naših pripovednikov, poljudno pisano delo s tega ali onega področja znanja in še priročnik te ali one vrste. Skoraj vsi člani prejmejo tudi posebno nagradno knjigo: skrbno izbrani roman družbeno angažiranega, miselno prodornega, zanimivo piščočega tujega avtorja.

Za svoje člane in naročnike izdaja Prešernova družba tudi mesečno revijo OBZORNIK, v kateri objavlja črtice in pesmi domačih in tujih avtorjev, zani-

mive zapise o najnovejših dognanjih na področju znanosti in živo pisane biografije klasikov naše kulturne preteklosti, ter s tem skozi vse leto ohranja stik med članstvom in izdajateljskim jedrom Prešernove družbe, in to že vseh petindvajset let.

Poleg tega Prešernova družba že prek dvajset let izdaja zbirko romanov LJUDSKA KNJIGA, da bi tako približala slovenskemu bralec najzimejša, najzanimivejša, literarno bogata in vsebinsko pestra dela pisateljev vsega sveta – s tem izpolnjuje tisto poslanstvo, ki ji ga nalaga univerzalnost Prešernovega duha: zakaj, kakor je Prešernovemu geniju prijateljsko pomagalo Čopovo poznavanje svetovne literature, da je lahko v vsej veličini občeločnosti razpel svoja krila, tako želi Prešernova družba z zbirko LJUDSKA KNJIGA omogočiti delovnim množicam slovenskega naroda, da se seznanijo in obogatijo s stvaritvami najpomembnejših pisateljskih duhov preteklosti in živega, sodobnega sveta.

Skoraj osem milijonov izvodov knjig, v katerih so največkrat izšla najboljša dela domačih in tujih pisateljev, skoraj dva milijona izvodov revije Obzornik, vse to dovolj zgovorno priča o plodnem delovanju Prešernove družbe v minulih petindvajsetih letih. S tem, da so njene izdaje dandanes na knjižnih policah povsod tam, kjer živijo Slovenci, da po marsikateri knjigi, ki jih je v preteklosti razposlala na slovenske domove Prešernova družba, še danes pogosto seže ljubeča roka delavca, kmeta, matere in otroka, ki so se naučili pravično ceniti dobro knjigo, ker so spoznali, da jim le-ta pomeni nujno dopolnilo njihovega življenja in obstoja sploh – s tem je Prešernova družba dostojno izpolnila kulturno poslanstvo, ki ji ga je bila naložila Osvobodilna fronta, predhodnica današnje Socialistične zveze delovnega ljudstva, upravičila pa je tudi smisel svojega delovanja kot

družba, ki ponosno nosi ime največjega slovenskega pesnika.

In kakšne naj bi bile naloge sodelavcev in zaupnikov Prešernove družbe za naprej? Kakšna naj bi bila vloga Prešernove družbe danes, v ozračju potrošniške mrzlice in vsaj navidez zmanjšane zanimanja za knjigo in kulturno samovzgojo? Da v tem resnem času ki ga skušajo nekateri prekriti s snobističnim hlastanjem za zlagano dragocenimi, a v svojem jedru puhlimi dobrinami in v nasprotju z občasnimi pojavi elitizma v slovenskem literarnem ustvarjanju objavlja Prešernova družba v svojih zbirkah dela umetniško odgovornih, z duhom resnično ustvarjalnih delavcev prežetih pisateljev, pesnikov in prevajalcev. Da v nasprotju s poplavo tujega – in

domačega – šunda razširja med slovenskimi bralci prevode najboljših stvaritev svetovnih klasikov in naših sodobnikov. Samo tako bo Prešernova družba, ki je bila in mora še naprej ostati odraz kulturnih potreb slovenskega ljudstva, tudi v bodoče polno in plodno živela – samo tako bo lahko uresničevala zamisel, ki jo je izrekel in terjal Boris Zihlerl, prvi predsednik Prešernove družbe: da skupaj z vsestranskimi naporji in naprednimi prizadevanji najbolj prodornih mislecev in najbolj kulturnih ustvarjalcev slovenskega naroda pomaga graditi in utrjevati temelje socialistične družbe, od katerih je odvisna prihodnost vsega človeštva.

F. K.

Nagrada za trajnost

Industrijski oblikovalec, ki želi izbrusiti ugled svoje lastne panoge, je pobudnik in ustanovitelj nagrade za trajno dober design.

„Nikakega smisla nima umirati v lepoti.“ S tem stranskim udarcem svojemu uglednemu konkurentu Luigiju Colaniju razlaga Rido Busse svoje poklicne poglede: „Odločilen je dolgoročni uspeh – ne samo za inovatorja in konstruktorje novega izdelka, temveč tudi za proizvajalca.“ Ta 43-letni priseljeni Ulmčan, izučeni kovač srebra in od leta 1959 diplomirani oblikovalec, ima že leta velik uspeh. Njegov „Inštitut za načrtovanje in razvoj izdelkov“ v Unterelchingenu pri Ulmu sodi med največje nemške studije za design.

Sedaj namerava Busse svoj koncept napraviti za vodilno načelo vse panoge. Z nagrado „Busse Longlife Design Award“ je pritegnil 41 domačih in tujih industrijskih podjetij v konkurenčni boj in tekmovanje za najboljši trajni design. Ocenjevali so 81 izdelkov, ki se v nespremenjeni obliki uspešno prodajajo že od najmanj 8 do največ 20 let.

„Nagrad za design je veliko,“ ve povedati Busse, „nagrada za trajnost designa pa je manjkala.“ Tako si razlaga šef 33 tehničnih risarjev, inženirjev in finomehanikov tudi ogromni uspeh prvega razpisa. Na vsak način: „Prišla je ena pošiljka več kot na razpis avstrijske državne nagrade za design,“ se veseli Busse.

Na koelnskem gospodinjstvem sejmu „Domotecnica“ je ta načrtovalec za bodočnost izbral zmagovalce. Prvo nagrado v znesku 5000

mark je dobil glavni oblikovalec firme Braun Dieter Rams za kuhinjski aparat Multipress MP 32. Od leta 1958 se ta stiskalnik uspešno prodaja po vsem svetu – do danes so prodali že več kot 8 milijonov komadov.

Tudi drugouvrščenec, sistem garderobnih omar tovarne pohištva Interluecke iz Wiedenbruecka, je star veteran. Ta sestavlja sistem, ki ga je zasnoval švicarski oblikovalec Walter Mueller, je že 15 let v programu tovarne in sodi k najstarejšim artiklom, ki jih še danes izdelujejo tovarne pohištva v Wiedenbruecku. Nagradjeni izdelek je izdelovalec do danes prinesel že 295 milijonov mark prometa. Nič čudnega, če je predstavnik firme Interluecke „strašno ponosem saj pomeni ta nagrada napoved vojne umetnemu zastaranju, ki je posledica prepogostega menjavanja modelov.“

Na tretjem mestu je Staeger Raumtechnik iz Ostfilderna pri Stuttgartu. Že več kot 10 let prodaja Staeger sestavljive steklene regale, sestoeče iz ogrodja iz kovine ali pleksi stekla, v katero se vstavljajo različno velike steklene plošče. Regale je mogoče poljubno dograjevati in jih uporabljati kot police za trgovine ali cvetličnjake.

Kaj si je po mnenju petčlanske žirije – med njimi sta bila koelnski profesor ergonomije Ulrich Burandt in pa glavni oblikovalec Magirusa Harry Schmude – zaslužilo dobro oceno in nagrado, razlaga Busse takole: „To so tehnični

designi, ki jih sploh ni več mogoče izboljšati ali pa le povsem nebitveno." Izdelki torej, ki niso podvrženi trendu mode, katerega panoga industrijskih oblikovalcev vesplošno tako favorizira; izdelki, ki jih ne bo treba že po kratkem času nadomestiti.

„Tehnični izdelki sicer muno nekoč zastarajo, priznava Busse, „vendar pa naj bi se to zgodilo zaradi tehničnega napredka in ne zaradi spreminjanja okusa." Seveda, tudi v industrijskih vejah, ki so bolj kot pohištvo in gospodinjski stroji podvrženi modnim

muham, bi Busse lahko našel kandidate. „Vendar so izdelki kot na primer hrošč (VW) izjeme, ki so danes klasika designa ne pa pravi trajni design," filozofira pokrovitelj. Klasiki kot hrošč, pred 100 leti izoblikovani stol Thonet ali prva stereo naprava firme

Braun, ki so jo v začetku nazivali „krsta za Sneguljčico", so za Busseja „utelešeni duh časa". Idealni trajni design a la Staeger ali Interluebke pa se ne „odraža od svoje okolice, temveč ji želi prizadevno, neopazno in funkcionalno služiti."

Ne le za ljudi, ampak z ljudmi

V nekaj nadaljevanjih bi vas radi seznanili z razmišljanji R. Calderja, ki jih je pod naslovom „NE LE ZA LJUDI, AMPAK Z LJUDMI" objavila SVETOVNA ZDRAVSTVENA ORGANIZACIJA (SZO).

Ko je neko odkritje novo, pravijo ljudje da „ni res", ko ga dokažejo, pa pravijo „nič novega". Stotine milijonov ljudi so živi dokazi za uspešnost novoodkritega cepljenja, pa je po drugi strani vendarle res, da imunizacija ni nič novega pod soncem.

Pred tisočletji je modrec, ki je znal opazovati, sklepati in svoja opazanja povezovati, ugotovil, da ljudje, ki so preboleli neko kužno bolezen, niso več zboleli za isto boleznijo. Stari Kitajci so to dobro vedeli. Prav tako stari Hindi. Tukidides, grški zgodovinar, je to skusil na lastni koži. Zbolel je za kugo, ki je leta 430 pr. n. š. razsajala po Atenah, in prebolel bolezen. Takrat je zapisal, da se za bolnike in umirajoče ne bi nihče pobrigal, če se jih ne bi usmilili tisti, ki so kugo nekoč imeli in za jo preboleli, ker so vedeli, da za to boleznijo ne bodo več zboleli.

Voltaire, stebler prosvetljenstva, pa glede cepljenja ni bil prav nič „prosvetljen". Sam je skoraj umrl za črnimi kozami in vendarle se je neskončno razjezil na lady Mary Worthley Montagu, ki je namerno prinesla žive črne koze na svoje otroke. Bila je žena angleškega veleposlanika v Carigradu in je to svoje ravnanje povzela po Turkih, ki so se tega naučili od Sirakužanov, ti pa od Kitajcev ali Indijcev. Sirakužani so namreč oskrbovali hareme in seraje Srednjega vzhoda s sužnjami. Te so bile priznane lepš in zdrava dekletá, ker so jim še mladim vsadili žive črne koze. Tudi besni kaplan na veleposlaništvu je protestiral proti ravnanju lady Mary, češ: „Dajanje živih črnih koz je lahko pomagalo otrokom nevernikov, nikakor pa ne more pomagati otrokom kristjanov!"

Pa je pomagalo nevernikom in kristjanom. Bilo je seveda zelo tvegano, saj so na otroke prenašali žive črne koze. Res so izbirali milejše primere, vendar

niso ničesar vedeli o njihovi virulentnosti (kužnosti). Neglede na uspešno prenašanje živih črnih koz na zdrave ljudi so neuki ljudje zagrozili Zabdieu Boylstonu, da ga bodo linčali, ker je ob epidemiji leta 1721 v Bostonu cepil svojega sina in dva črna sužnja ter poskrbel, da je žive črne koze dobilo še 244 ljudi.

L. 1768 je Voltaire — tedaj 50 let starejši od takrat, ko je okaral lady Mary — preklical svoje prvotno mišljenje in nagovoril rusko carico Katarino na cepljenje 30000 ljudi z živimi kozami. Carica je privolila v tvegani poizkus in dala cepiti tudi svojega sina velikega kneza Pavla. Od cepljenih je umrlo vsega 4 % ljudi.

Od kravjih dekel do Jennerja

Zdrava kmečka pamet je v mnogih deželah že davno ugotovila, da kravje dekle, ki so zbolele za govejimi kozami, nikoli niso zbolele za črnimi kozami. Edward Jenner, podeželski zdravnik, učenec velikega Johna Hunterja, je v tej ugotovitvi odkril možnost za preventivno cepljenje. Osem let je previdno proučeval svoja opazanja in leta 1796 naredil prvo vakcinacijo (vacca = krava) na majhnem dečku Jamesu Phippsu tako, da mu je v kožo vtril gnoj z roke ene od kravjih dekel, ki je zbolela za govejimi kozami. Imunizacija je uspela.

Leta 1976 pa je cepljenje proti črnim kozam doseglo svoj višek. Zadnje primere črnih koz, v svetu s 4 milijardami ljudi, so našli v gangeški delti, pod vzhodjem Himalaje, v južnoameriških džunglah, v pozabljenih predelih Etiopije in med nekaterimi nomadskimi plemeni. Zdravila proti virusu črnih koz, ko je ta že aktiven v bolniku, še nimamo, toda če bolnika izoliramo in cepimo vse, ki so z njim kakorkoli prišli

v stik, se bolezen ne bo mogla širiti. To strahotno bolezen, ki je morila in znakazila obraze, ki so jo našli na mumijah v egiptičanskih grobovih, ter je divjala kot gozdni požar v ponavljajočih se epidemijah in zdesetkala armade vojakov, ta bič človeštva so prignali do končnega izkoreninjenja. Akcija SZO za izkoreninjenje črnih koz — ki pa še vedno zahtevajo nenehno čuječnost — je zatrla še eno veliko človeško nadlogo.

Ta dosežek je toliko pomembnejši, če upoštevamo skepsu, mračnijaštvo in organiziran odpor proti cepljenju. Množica, ki je z linčanjem grozila Boylstonu v kolonialnem Bostonu, je imela svoje različice v Evropi in Ameriki skozi vse 19. stoletje. Celo ko so nevarnost morebitnih reakcij na virulenco (katere nikoli ne smemo povsem odmisli) znižali na najnižjo možno mero, se prav nič ni zmanjšal odpor proti obveznemu cepljenju (obveznemu zato, ker zaradi neuklonljivega nasprotovanja nekaterih niso smeli tvegati okuženja celotnega področja) in karantenskim predpisom. Celo slavni zdravniki, ki bi prvi morali upoštevati očitne dokaze o uspešnosti cepljenja, so odpor podpirali. Bernard Shaw, ki je videl v cepljenju napol divjaški obred, je v ostri satiri „Zdravnik v škripcih" zasmehoval sira Almrotha Wrighta, odličnega imunoterapevta v osebi sira Colensa Ridgeona („opsonin" je namaz, s katerim namažemo povzročitelje bolezni, da jih bela krvna telesa raje pojedjo). In ko so črne koze tako rekoč izginile s sveta, so se še našli ljudje, ki so se pričkali o tem, ali je več tveganja pri cepljenju ali pa ob boleznih, ne da bi se pri tem zavedali, da je bilo tveganje zmanjšano prav zaradi cepljenja.

Imunizacija je lahko že zelo stara, toda imunologija je relativno nova; večina je postala znanost.

Klice imajo starše

Sistematična analiza in eksperimentalni dokaz sta

morala počakati na Pasteurja in Kocha. Pasteur je moral najprej razveljaviti misel, ki je veljala do tedaj, da namreč živo nastaja iz neživega. Da bi dokazal zmotnost te misli, je postavil trditev: „Klice imajo starše, kot jih imamo ljudje!". Kakor je Koch pokazal, da je za identifikacijo treba klice osamiti, jo gojiti ter ugotoviti njen celotni življenjski potek in njen odnos do bolezni. Njegov zaplet z imunizacijo je treba pripisati zgolj slučajnim okoliščinam, kajti medtem ko je bil na početnicah, so kulture kurje kolere, ki jih je pustil v laboratoriju, postale neaktivne. Vendar pa so ob cepljenju delovale preventivno proti okuženju z boleznijo. Oslabljeni virus je skozi več generacij ohranil svojo učinkovitost. Ta ugotovitev ga je privedla do odkritja cepiva zoper vranični prisad in steklino. Koch, mojster laboratorijske tehnike, je gojil organizme na želatini, uporabljal barvila za razpoznavanje mikrobov in kamero za trajni zapis. Odkril je bacil tuberkuloze in vejičasti mikrob azijske kolere. Pot za identifikacijo mikroorganizmov, povzročiteljev nalezljivih in kužnih bolezni ter umetnost cepljenja proti njim je bila tako odprta.

Vprašanje „zakaj" imunizacija pa je še vedno čakalo na odgovor. Zakaj npr. mrtev mikrob, ki ga vnesemo v telo, povzroči imunost? L. 1886 je odgovor našel Theobald Smith, ki je raziskoval bacil prašičje kolere. Če je živ bacil vbrizgal v goloba, je golob poginil, če pa je bacil poprej uničil z vočino, je povzročil odpornost proti kužni infekciji.

L. 1893 je von Behring pokazal, da je serum živali, ki je bila okužena z davico, uporaben za preventivno ali terapevtsko cepivo proti bacilu davice. Bacil davice, enako tudi bacil tetanusa, streptokok škrlatinke, bacil grize in bacil botulizma izločajo strupe (toksine), na katere reagira živalski organizem tako, da začne proizvajati antitoksine, ki potem, injicirani v človeka, nevtralizirajo bolezen.

Nadaljevanje prihodnjic

Akcijska širina

Novosti, ki jih prinašajo spremembe in dopolnitve statuta Zveza komunistov Jugoslavije, niso pravzaprav nič izjemnega in takega, kar bi nas posebej presenetilo.

V resnici gre le za organizacijske posege, ki jih terjata sedanji družbeni trenutek oziroma razvojna stopnja političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Na vseh ravneh in področjih namreč ustvarjamo možnosti, da bi imel čim širši krog ljudi vpliv na odločitve, da bi tudi v vsakdanjem življenju bolj kot doslej občutili, da politika sloni na nenehni samoupravni dejavnosti množic.

Slednje smo si resda zastavili že dosti prej, vendar lahko brez pretiravanja rečemo, da je v dobrisni meri šele zdaj dozorel čas za korenitejšo spremembo obstoječe družbenopolitične prakse. Zlasti po letu 1974 smo prvič nedvoumno in dosledno zapisali, da je samoupravljanje najtesneje povezano z materialnim razvojem družbe, ali z drugimi besedami, da je delavec toliko bolj upravljalno zainteresiran, kolikor več zaležejo njegove besede. Zato smo morali poiskati neposrednejše organizacijske oblike v združenem delu in zato moramo reorganizirati tudi zvezo komunistov. Bolj kot enajsti kongres nas v to silo večja učinkovitost osnovnih organizacij in ustvarjalnejša angažiranost članstva.

Na seji predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je sekretar v izvršnem komiteju Jure Bilić to neogibnost utemeljil tudi z besedami, da so kumunisti dolžni delovati kot sestavni del političnega sistema ter mobilizirati najširše sloje delovnih ljudi in občanov, ki sprejemajo socializem in samoupravljanje, ne glede na ideološke, verske in druge nazore.

Tako aktualizirana statutarja zahteva nas slejkoprej opominja, da bi marsikdaj kazalo seči po partijskih metodah, ki so v preteklosti zagotavljale širino in prodornost naprednega delavskega gibanja. Čeprav so bile tedaj znatno drugačne družbene okoliščine in so se komunisti šele borili za svojo vodilno idejnopolično vlogo v družbi, pa ni danes prizadevanje za večjo kreativnost zveze komunistov pri utrjevanju družbenoekonomskega in političnega položaja delavca in občana nič manj odgovorna in zahtevna naloga. Zakaj najbolj nespametno bi ravnali, če bi se jeli

predajati iluzijam, da bo zveza komunistov že sama od sebe poganjala naprej kolesje samoupravnega in neuvrščenega družbenega razvoja. Kakor hitro namreč začnemo revolucionarno kontinuiteto pojmovati statično, se nam utegne primeriti, da postane akcija subjektivnih sil vse manj odmevna med ljudmi.

Zato je razumljivo, da je tokratna reorganizacija Zveze komunistov Jugoslavije v bistvu predvsem izraz težnje po aktivnejši udeležbi komunistov povsod tam, kjer se sproščajo, izražajo in soočajo raznoteri interesi in pobude. Pri tem morajo ravno člani zveze komunistov kar največ prispevati, da se v demokratični in enakopravni razpravi izognemo vsakr-

šnemu preglasovanju, marveč se ob upoštevanju slehernega mnenja, stališča ali predloga strpno dokopljemo do najustreznejše rešitve. Zato sta zdaj tudi posebne pozornosti deležni osnovna in občinska organizacija zveze komunistov, medtem ko razne druge oblike delovanja (posvetovanja, tematske konference, komisije, delovne skupine, aktivni ipd.) ne morejo sprejemati obvezujočih sklepov, marveč dajejo zgolj priporočila in napotke za reševanje posameznih zgočih problemov v organizaciji združenega dela, krajevni skupnosti, občini idr.

Kakor na nižjih tako naj bi tudi na zvezni ravni odpravili vse tiste vmesne organizacijske člene, ki bi lahko okrnili operativno politično—izvršilno vlogo vodstev zveze komunistov. Tako poslej ne v federaciji ne v

republikah in pokrajinah ne bomo imeli več izvršnih komitejev, ampak samo predsedstva centralnih komitejev, ki bodo prav zaradi tako zamišljene nove funkcije številčno zmanjšana (predvideno je, naj bi predsedstvo CK ZKJ štel 24 članov). Izvršilne naloge pa bodo v predsedstvu opravljali sekretar in več izvršilnih sekretarjev za posamezna področja.

Če k temu dodamo še ukinjanje svetov in konferenc s komiteji v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih, potlej je na dlani, da je poglaviti cilj reorganizacije zveze komunistov v tem, da čim bolj neposredno prodremo do vseh tistih točk našega političnega sistema, kjer pluralizem samoupravnih interesov postaja praktično akcijsko vodilo.

Za to pa so in bodo statutarne spremembe in dopolnitve kajpak le — na izkušnjah zgrajen — temelj, ki učinkovitejše delovanje zveze komunistov zagotavlja samo z večjo angažiranostjo, zavzetostjo in odgovornostjo njenih članov, organizacij in vodstev.

B. D.

Samozaščitna aktivnost

Nadaljevanje

Če na nekem območju nastanejo razmere, v katerih so prekinjeni ali znatno moteni redni delovni, vzgojni, prometni in drugi procesi, govorimo o izrednih varnostnih razmerah.

Zato mora odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri sprejemanju svoje programske usmeritve in določanju nalog najprej ugotoviti, kakšne so varnostne razmere v temeljni organizaciji.

Varnostne razmere so lahko: — UGODNE ALI DOBRE, če v temeljni organizaciji ni ali pa so le manj pomembni varnostni problemi, ki jih sicer uspešno obvladujemo, ali pa so varnostne razmere stabilne.

— NEUGODNE ALI SLABE, če so večji varnostni problemi (če se pojavijo primeri ogroženja delovnih ljudi ali premoženja, če prihaja do izgrediv, požarov itd.), če le-ti naraščajo ali pa so varnostne razmere nestabilne.

Ko bomo ugotavljali varnostne razmere v temeljni organizaciji, bomo morali tudi ugotoviti, ali le-te vplivajo tudi na varnostne razmere v krajevni skupnosti in v delovni organizaciji ali celo na varnostne razmere na širšem območju in obratno. Ko v temeljni organizaciji razpravljamo o varnostnih razmerah v delovni organizaciji, v krajevni skupnosti ali na širšem območju morajo tudi ugotoviti, ali takšne varnostne razmere vplivajo (ali bi lahko vplivale) tudi na varnostne razmere v temeljni organizaciji.

Takšen pristop je nujen, ker tu ne gre za izoliranost varnostnih razmer v okviru temeljne organizacije, marveč so le-te pogosto odvisne od stanja in varnostne problematike širšega območja. Če gre na primer za ogroženost družbenih objektov pred subverzivno dejavnostjo na širšem območju, vpliva le-ta na varnostne razmere v temeljni organizaciji ali pa obratno; povzročanje večjih varnostnih problemov ali širše vznemirjenosti med delavci v temeljni organizaciji vsekakor vpliva na varnostne razmere v krajevni skupnosti, lahko pa tudi v občini in republikah.

Cilj družbene samozaščite v organizaciji združenega dela je, da se v okviru ustavnih, zakonskih in samoupravnih pravic,

Načelnik narodne zaščite lahko aktivira pripadnike narodne zaščite tudi v primeru večjih prireditvev ali manifestacij, kjer lahko pride do kršitve javnega reda. Gornji posnetek prikazuje primer delovanja pripadnika narodne zaščite v času proslave za počastitev 27. aprila in 1. maja v DO Novoles.

dolžnosti in odgovornosti vseh njenih nosilcev zagotovi varnost zlasti tako, da odpravimo že nastale varnostne probleme in preprečimo morebiten nastanek novih varnostnih problemov. Pri tem je treba ugotoviti, kateri problemi so v temeljni organizaciji najpogostejši (na primer pogoste tatvine iz skladišč, poneverbe, požari, delovne nesreče, vznemirjenost delavcev zaradi neupoštevanja samoupravnih pravic, izdajanje poslovne tajnosti itd.), in kateri varnostni problemi glede na naravo dela lahko nastanejo (možnost izdajanja zaupnih podatkov, možnost vlamljanja zaradi nezadostnih varnostnih ukrepov, nevarnost delovnih nesreč itd.)

Varnostne probleme je treba v vsaki temeljni organizaciji natančno opredeliti, pri tem pa upoštevati, ali neko dejanje, pojav ali aktivnost utegne povzročiti:

– ogrožanje družbene ureditve in samoupravnih odnosov;

- motnje v delovnem procesu;
- moralno in materialno škodo;
- ogrožanje življenja in zdravja delovnih ljudi in drugih občanov;
- kršenje javnega reda in miru ali kršenje notranjega reda ter varnostnih ukrepov;
- druge varnostne probleme, ki se pojavijo v temeljni organizaciji.

Odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v temeljni organizaciji mora pri ugotavljanju varnostnih razmer analizirati tudi vzroke pojavnih oblik varnostnih problemov. Če je potrebno kakšen problem posebej proučiti, bo odbor imenoval posebno delovno skupino.

Kadar gre za zapletena vprašanja, ki zahtevajo strokovno proučitev, naj se odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito obrne na pristojne organe za notranje zadeve.

Nadaljevanje prihodnjič

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

	OPREMA	ŽIVIL TEKOVINA	ZEKA EIDA	SIVA MAČKA IVAJZ	PETEČ NOVAK	ŠENČKO I ME	PEVI LETALCI	
SOVAJ VOZLO	O	K	L	O	P	N	I	K
VOVNA ŽIVAL	P	R	A	Z	N	I	K	OTKAZ MOJSTVE
MEVNA OBRAMBA	R	I	B	E	MARJE KROJ BOVITVEA	V	A	S
ŠKARJENI ŠENČEK JAVNE	P	O	L	D	A	A	L	B
OER EA REČPTE	R	P	E	V	A	O	O	S
ČLOVEK KI ŽEKA VOZLE	V	O	Z	L	A	R	T	J
PLEBIV IROKE	I	R	K	A	HLES KOLO	E	P	K
MITO TREFACT	M	T	O	S	OSOVNA	R	O	M
ZLATO	A	U	S	R	T	E	T	A
JUGOSL AVARSKA ARMIJA	J	N	A	O	M I ME	A	L	E
NOVILKOV PRLOVNO	G	U	G	A	L	N	I	K
MI PILSO ISEKALC PETEK	O	T	O	L	E	S	T	A
DEL TRAVIŠKE IGRE	S	E	T	E	T	N	A	R
Pred vami je zopet NAGRADNA KRIŽANKA. Upamo, da vam ne bo preteška. Če se je lažje lotiti in rešiti, nam jo pošljite na naslov: Uredništvo glasila „Novoles“, 68351 Straza. Izbrateli bomo tri nagrade: 1. nagrada 100 din; 2. nagrada 50 din; 3. nagrada 30 din. O izidu žrebanja, ki ga bo opravil uredniški odbor, vas bomo obvestili v naslednji številki. Opozorjamo, da morate pod križanko napisati svoj naslov. Upoštevati bomo vse pravilne rešitve, ki bodo došle v uredništvo glasila do vključno 10. maja 1978.	SERAFIN D O	NA ZAČOU SMUCI SEKAS	R	A	C	O	N	T
	ATELSKI PIZITIK	ŽREBANJE OČASU AVRIČIČ	E	S	H	I	N	I
	VERBUŠKA OPERA	NAJHIST OBRABENI SLUŽBA	N	K	O	J	A	T
			A	I	D	A	V	O

Kljub temu da križanka ni bila težka, je prispelo samo devetnajst rešitev, od tega jih je bilo pravilnih le deset. Izmed teh je žreb izbral tri srečnejše. Nagrade prejmejo:

1. nagrada 100 din: Ervin Ivančič – Šegova 18 68000 Novo mesto
  2. nagrada 50 din: Valerija Dular – SVD DSSS
  3. nagrada 30 din: Marija Šetina – Trg svobode 19 68290 Sevnica
- Vse tri nagrajence obveščamo, da bodo prejeli nagrade po pošti.

Iz Sigmata pa smo pokazali cvetlična korita.

Odmevnost
Biro za marketing je pripravil za vodenje in izpeljavo sejma komercialne informacije z vsemi potrebnimi podatki o razstavnih eksponatih ter anketo o novi, sodobni spalnici Veronika. Posebnih propagandnih akcij ali materialov nismo pripravili. Precejšnje zanimanje je bilo za kopalnice, kar je razumljivo, saj so novost na našem trgu (kljub temu da jih trg po vzorcih že dobro pozna).

Veliko zanimanje in povpraševanje ne poenjuje za PIKO program, kateremu pravzaprav

tečejo pri nas že leta pa kljub temu proizvodnja ne zaživi.

Na splošno pa lahko rečemo o našem pohištvu, da je solidno, dobro izdelano, pestro in zanimivo za kupce.

MARTA RAČEČIČ, dipl. ing. arh.

ZAHVALA

Za sočustvovanje, spremstvo in cvetje ob nenadni smrti mojega dragega brata se sodelavcem iskreno zahvaljujem

Niko Somrak

Na velesejmu

NOVOLES NA SPOMLADANSKEM ZAGREBŠKEM VELESEJMU

Nekaj splošnih ugotovitev:

Ena izmed specializiranih sejemskih prireditelj v okviru splošnega Zagrebškega spomladanskega velesejma je bil tudi letošnji „sejem lesne industrije“. In kaj je novega na tem področju? Nekako smo se že navadili, da spomladi po navadi ne kaj dosti. Tako večje proizvodne in trgovske hiše v svojih stalnih prodajnih salonih in razstavah predstavljajo novejši redni proizvodni program. A kljub temu človek ob skrbnem brskanju po sejmu naleti na presenečenja, pa naj bo to oprema razstavnih prostorov ali novo pohištvo. Nekateri razstavniki (Oriolik, Slovenijales, Nova oprema) so drugačni od drugih: novi, sveži. Izdelani so iz letvic naravne barve lesa, podobni po materialu in konstrukciji smo videli na letošnjem koelenskem sejmu in bili so nam všeč. Isto velja za pohištvo, saj je nekaj vzorcev izdelanih po zadnjih zapovedih pohištvene mode.

Pri Šipadu (proizvajalec Bosanska Krupa) smo naleteli na

presenečenje. Našli smo pravo pravceto belo spalnico Nancy, ki se je razlikovala od naše le po okraskih in slabši izdelavi. Od daleč pa prav malo razlike.

Novolesovo pohištvo

Mi smo pokazali nekaj starega, novejšega in nekaj čisto novega ter delček izvoznega programa, za katerega smo sodili, da bi bil dobrodošel na domačem trgu.

Iz TSP

Nancy program smo obogatili z novo kotno sedežno garnituro in jo skupaj z Nancy regalom v antik barvi sestavili v dnevno sobo. Zraven smo razstavili še jedilnico Nancy v orehovi bravi.

Iz TPP

Predstavili smo novo spalnico Veronika ter nekaj mizic, rolojev in glasbeni regal.

Iz Metlike

Dva ambienta kopalnic, s kadnjo in tušem ter celoten izbor ogledalnih omaric. PIKO program predsobnih elementov smo razstavljali v štirih različnih barvah in ambientalnih postavitvah.

Kadrovske vesti

TOZD TSP: prišli: Marjan POLIČNIK, Juro AŠČIČ, Zdenka JAKŠE; odšli: Jožica LUKAN (DSSS), Marko VIDMAR (samovoljno), Janez TRAVNIK (JLA), Juro TOKALIČ (samovoljno), Darinka KOLIČ (sporazum), Ciril GNIDOVEC (sporazum), Stane PAVLIN (sporazum), Milica MALETIČ (disciplinska izključitev), Drago ŽUPEVEC (samovoljno).

TOZD TVP: prišli: Anica PAVČEK (iz DSSS); odšli: Jožica KONCILJA (TOZD TG), Jožica ŠKRJANEC (TOZD TG), Anica ŠTRUMBELJ (TOZD TG), Jožefa KRUŠIČ (sporazum), Alojz ŠPRINGER (samovoljno).

TOZD TPP: prišli: Vlasta SMRKE, Jože JURŠIČ, Fatim SALIHOVIČ; odšli: Boris VOVK (DSSS), Peter RUS (JLA), Franc MEŽNAR (samovoljno), Janez KULOVIC (samovoljno).

DSSS: prišli: Jožica LUKAN (TOZD TSP), Boris VOVK (TOZD TPP), Cvetka MURN, Alfonz ŠTERBENC; odšli: Jože SIMONIČ (Metlika), Anica PAVČEK (TOZD TVP), Stane ŠULN (sporazum).

TOZD TPI: prišli: Janez VIDMAR (TOZD Žaga

Straža), Milan PESTOTNIK (TOZD Žaga Straža), Milena KUM; odšli: Marjan PAVLIN (sporazum).

TOZD ŽAGA STRAŽA: prišli: Ciril GREGORIČ; odšli: Janez VIDMAR (TOZD TPI), Milan PESTOTNIK (TOZD TPI), Jože NOVAK (disciplinska izključitev), Berto BRAJDIČ (samovoljno), Milan GREGORIČ (samovoljno).

Metlika: prišli: Jože SIMONIČ (DSSS).

TOZD TAP: prišli: Jože PATE; došli: Cvetko SITAR (sporazum), Anton ZUPAN (samovoljno).

TOZD TES: odšli: Marija KELŠIN (TOZD TG).

TOZD TG: prišli: Marija KELŠIN (TOZD TES), Anica ŠTRUMBELJ (TOZD TVP), Jožica KONCILJA (TOZD TVP), Jožica ŠKERJANC (TOZD TVP); odšli: Janez LOBE (samovoljno).

TOZD TDP: prišli: Rezka BOBNAR, Tomaž KUMELJ, Jože PLANTAN (iz JLA), Marija KRAŠEVEC, Miroslava DUŠANIČ, Štefka KUTNAR; odšli: Dragica KLANČAR (sporazum).

Kadrovski oddelek

Učenci Osnovne šole Vavta vas so stalni razstavljalci svojih del v Novolesu.

Danes vam predstavljamo ikebano katere avtorica je Cvetka Zupan iz 8. a razreda.

Tov. Vida Tomšič, članica predsedstva SR Slovenije in članica sveta federacije je bila v ponedeljek, 15. maja na obisku novomeški občini. V dopoldanskem času se je med drugim seznanila tudi z našo DO, kjer se je po ogledu proizvodnje zadržala v daljšem razgovoru z delavkami Novolesa. Gornji posnetek je iz sejne sobe DO, kjer je tekkel razgovor.

Ureja uredniški odbor:
Bojan Bencik, Stanko Hodnik, Ana Košmerl, Jože Novinec, Igor Slak, Emil Trampuš, Martina Volf in Boris Vovk. Predsednik uredniškega odbora: Franc Redek.

Glavni, odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto — Straža. Naklada 2450 izvodov. Stavek, filmi in montaža: ČZP DOLENJSKI LIST. Tisk: KNJIGOTISK Novo mesto. — Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421-1/72 z dne 31. januarja 1978.